

อุบัติเหตุจากการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเป็นปัญหาที่สำคัญ และมีผลกระทบต่อสุขภาพของคนทำงาน โดยพฤติกรรมเสี่ยงในการทำงานเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน การวิจัยเชิงพรรณนาหาความสัมพันธ์ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในพนักงานแผนกการผลิตอุตสาหกรรมอาหารทะเลบรรจุกระป๋อง ในจังหวัดสงขลา จำนวน 366 ราย ทำการรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2550 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไป พฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .94 และทดสอบความเชื่อมั่นได้ค่าของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุโดยรวมเท่ากับ .71 และปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยรวมเท่ากับ .86 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 75.40 มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานโดยรวมในระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุรายด้านในระดับปานกลาง ได้แก่ การไม่ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล (ร้อยละ 38.80) การใช้เครื่องจักร/อุปกรณ์ที่ไม่ถูกวิธี (ร้อยละ 43.17) และไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยในการทำงาน (ร้อยละ 63.39) ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน พบว่าทัศนคติต่อการป้องกันอุบัติเหตุ (ร้อยละ 43.44) ความพึงพอใจในงาน (ร้อยละ 30.87) และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 70.77) ของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลางและพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุมีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติต่อการป้องกันอุบัติเหตุ ($r_s = -.31$) ความพึงพอใจในงาน ($r_s = -.17$) และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ($r_s = -.23$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การวางแผนการป้องกันและลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานที่มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดความปลอดภัยในการทำงานจึงมีความสำคัญพยาบาลอาชีวอนามัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านอาชีวอนามัย ความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมควรให้ความสำคัญกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ โดยเฉพาะการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน

Occupational accidents are a significant concern and consequently affect the health status of workers. Risk behaviors are accepted to be one factor related to accidents in the workplace. The main purpose of this correlational descriptive study was to examine accident-risk behaviors and related factors among seafood canning workers. The study sample comprised 366 workers working in a production line. Data collection was conducted from February to March, 2007. The research instrument was an interview form consisting of three main parts: demographic data, risk behaviors of accidents, and related factors developed by the researcher based on a literature review. A panel of experts confirmed the content validity of the instrument with a content validity index was .94. The reliability of the instrument was tested using correlation coefficient, which the total risk behaviors yielded a value of .71, and related factors yielded a value of .86. Data were analyzed using descriptive statistics and Spearman Correlation Coefficiency.

The main results demonstrated that the study sample (75.40%) had accident-risk behaviors at a moderate level. Considering each aspect of accident-risk behaviors of the sample, not using personal protective equipment (38.80%), using inappropriate machine/equipment (43.17%), and not following the work safety regulations (63.39%) were at moderate levels.

Regarding related factors, it was found that attitudes of preventive accidents (43.44%), job satisfaction (30.87%), and environmental factors (70.77%) of the sample were at a moderate level. It was also found that accident-risk behaviors had a statistically significant relationship with attitudes of preventive accidents ($r_s = -.31$), job satisfaction ($r_s = -.17$), and environmental factors ($r_s = -.23$) ($p < .01$).

The results of this study indicated that an effective plan for prevention and reduction of occupational accidents which results in safer work is critical. Occupational health nurses as well as occupational and environmental health related institutions should recognize the significance of accident-risk behaviors especially not following the work safety regulations of works.